

Collegevoorstel

Inleiding

Het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt, een van de activiteiten uit het Ondernemersakkoord Hart van Brabant, heeft als doel bedrijven te faciliteren om extra werkgelegenheid te creëren. Deze nieuwe werkgelegenheid komt ten goede aan mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt.

Eind 2014, ruim een jaar na de start, is het fonds geëvalueerd door het bureau PSW. Deze evaluatie staat ter besluitvorming op de agenda van de Hart van Brabantdag van 5 maart aanstaande.

Feitelijke informatie

Het stimuleringsfonds is gevormd met middelen van de provincie en bijdragen van alle gemeenten in Hart van Brabant. De Langstraatgemeenten hebben gezamenlijk € 100.000 bijgedragen aan het regionaal arbeidsmarktbeleid, waartoe ook het fonds behoort.

Het beheer van het fonds ligt bij de gemeente Tilburg. Er is altijd sprake van cofinanciering: publieke middelen worden pas ingezet als er sprake is van een investering door een bedrijf zelf.

De evaluatie gebeurde door het zowel schriftelijk als mondeling bevragen van stakeholders. Doel was om inzicht te krijgen in de mate waarin het fonds een bijdrage levert aan het realiseren van de geformuleerde doelstellingen. Voorts om inzicht te krijgen in de kosten en baten, in de organisatie en werkwijze, in de bekendheid en in de mogelijkheid tot meer 'triple helix sturing' van het fonds.

De behaalde resultaten over de periode 1 juli 2013 - 15 oktober 2014 zijn als volgt.

Van de 16 aanvragen zijn er 7 toegekend en er is voor in totaal 0,568 miljoen beschikbaar. Deze middelen worden naar geleverde prestatie uitgekeerd. Er werden 8 aanvragen afgewezen en 1 is nog in behandeling; 4 van de afgewezen plannen zijn verwezen naar andere (voorliggende) voorzieningen en projecten. In totaal zijn 56 tot 60 werkplekken beoogd. Hiervan zijn er 35 gerealiseerd.

De resultaten zijn positief, al zijn harde conclusies in deze fase nog niet te trekken. De volgende verbeterpunten zijn voorgesteld in de verdere ontwikkeling van het fonds:

- uit de evaluatie blijkt dat de beoordelingscriteria duidelijker mogen voor aanvragers. Met name de afgewezen aanvragers wijzen hierop. Mogelijke oplossingen ter verbetering zijn het beschrijven van de toetsingscriteria, het geven van 'best practices' waarin zowel de ondernemer als de werknemers centraal staan en het organiseren van de inzet van ondernemersadviseurs en accountmanagers. Met het te veel 'dichtregelen' van het fonds ontstaat overigens ook een dilemma. Het fonds moet ruimte bieden aan ondernemerschap en innovatie maar dit laatste gaat moeilijk gepaard met vastgestelde criteria;
- het fonds moet beter in de markt worden gezet om meer bekendheid te verkrijgen. Het voorstel is een communicatieplan te maken in samenhang met stakeholders. Hierin staan onder andere items als gerichte events met free publicity, social media marketing en een speciale pagina op de website, vertaald in het Engels om buitenlandse bedrijven aan te trekken.

De huidige inrichting van beheer van en sturing op het fonds biedt rust en ruimte voor verdere ontwikkeling. Door nog niet veel in de aanpak van het fonds te veranderen creëren we rust om de lopende en nieuwe initiatieven tot wasdom te laten komen en te beoordelen op hun effect. In 2016 zal meer duidelijk zijn over het realiteitsgehalte van de voorgenomen revolventheid. Dan wordt onderzocht en geadviseerd over de toekomst en het definitieve beheer, de funding (publiek en privaat) en sturing op het fonds.

Om het stimuleringsfonds voort te kunnen zetten is uw besluit nodig.

Afweging

Het fonds is geen op zichzelf staand project maar is onderdeel van een breder offensief om de arbeidsmarkt in Midden Brabant en Tilburg meer inclusief te maken. Het fonds prikkelt werkgevers om andere manieren te vinden om mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt werk te bieden en levert zodoende een bijdrage aan vernieuwingen op de arbeidsmarkt.

Werkgevers grijpen de mogelijkheden die het fonds biedt aan om nieuwe vormen van werkgelegenheid/ bedrijvigheid te ontwikkelen (bijvoorbeeld reshoring). Naast het stimuleren van innovatie vergroot het fonds ook de betrokkenheid van werkgevers. Werkgevers vinden het belangrijk om niet op basis van regelgeving na te denken over inpassing van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (Sociaal Akkoord, quotumregeling baanafspraken), maar dagen elkaar en andere partners liever uit tot het vinden van praktisch toepasbare oplossingen.

Inzet van Middelen

Er wordt geen aanvullende financiële bijdrage gevraagd. In Heusden is nog een budget van € 20.000 gereserveerd voor het fonds dat voor de periode 2015 en 2016 nog kan worden ingezet.

Op 1 januari 2015 is voor een bedrag van € 568.000 aan aanvragen voor projecten, positief beschikt. Er is nog € 1.257.000 beschikbaar vanuit de door de provincie Noord-Brabant, gemeente Tilburg en regiogemeenten beschikbaar gestelde bijdragen voor projecten. Daarnaast worden nog € 105.000 aan revolverende middelen verwacht vanuit de bedrijven die deelnemen aan het stimuleringsfonds. Dit bedrag zou gerelateerd moeten zijn aan de toegekende aanvragen (€ 142.000) maar aanvragers mogen de terugbetaling ook verrichten in vorm van diensten zoals een opleiding of extra begeleiding op de werkvloer. Daarmee is nog maximaal € 1.362.000 beschikbaar voor subsidies aan nieuwe projecten in 2015 en 2016.

Risico's

Het risico bestaat dat het fonds niet het gewenste/beoogde resultaat oplevert. Een belangrijk deel van het behalen van succes ligt bij de werkgevers. Het monitoren van de ingediende projecten maakt het mogelijk tijdig bij te sturen. Ook wordt de subsidie steeds gefaseerd, na het behalen van mijlpalen, uitgekeerd.

Procedure

De evaluatie staat ter besluitvorming op de agenda van de Hart van Brabantdag van donderdag 5 maart aanstaande. De standpunten van de colleges van elke gemeente worden hierbij betrokken.

Voorgenomen besluit

Wij stellen u voor bijgaand besluit vast te stellen.

Onderwerp: evaluatie Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt regio Hart van Brabant

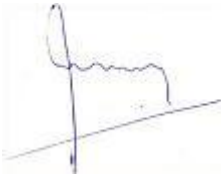
BESLUIT

Het college van Heusden heeft in de vergadering van 3 maart 2015

besloten:

- op basis van de evaluatie in te stemmen met continuering van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt regio Hart van Brabant en in te stemmen met de verbeterpunten, te weten: beschrijven van de toetsingscriteria en zorgen voor meer bekendheid;
- de inrichting van het beheer van en sturing op dit fonds via de Innovatiegroep voorlopig nog te handhaven.

namens het college van Heusden,
de secretaris,

mr. J.T.A.J. van der Ven

**Evaluatie
Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt
Regio Hart van Brabant**

December 2014

**PSW
Erna van den Brink**

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1: Dossieranalyse Stimuleringsfonds	5
1.1 Overzicht van aanvragen: toegekend, afgewezen en in behandeling	
1.2 Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt als revolverend fonds	
1.3 Overige opvallende zaken in de aanvragen	
1.4 Conclusie	
Hoofdstuk 2: Evaluatie bij aanvragers bij het fonds	8
2.1: Evaluatie bij aanvragers van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt	
2.2: Conclusie	
Hoofdstuk 3 Evaluatie met de innovatiegroep en het projectteam	12
3.1 Evaluatie met de innovatiegroep	
3.2 Evaluatie met het projectteam	
Conclusie op de 4 hoofdvragen voor de evaluatie	16

Inleiding en leeswijzer

Regeling Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt

Het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt stimuleert en faciliteert het bedrijfsleven in de regio Hart van Brabant bij de ontwikkeling van nieuwe vormen van werkgelegenheid/bedrijvigheid. Doel is werkgelegenheid te creëren om (meer) mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt duurzaam in te zetten. Het Stimuleringsfonds is in juli 2013 in werking getreden. In het fonds is een bedrag van 1,7 miljoen euro beschikbaar uit de crisismiddelen van de provincie Noord-Brabant en uit de regio Hart van Brabant.

Het Stimuleringsfonds is opgezet met een revolverend van karakter: een deel (25%) van de verstrekte middelen per aanvraag wordt door de aanvragers terugbetaald aan het fonds en komt zo beschikbaar voor nieuwe aanvragen. Wanneer dit financieel niet mogelijk is, kan terugbetaling plaatsvinden in de vorm van een maatschappelijke tegenprestatie.

De uitvoering van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt is door de Hart van Brabant gemeenten belegd bij de gemeente Tilburg. Doel was snel en slagvaardig te starten.

Het fonds is regelluw van aard ingeregeld. Toetsing en advisering ten aanzien van toekenning van subsidie op de ingediende aanvragen ligt bij de Innovatiegroep. De Innovatiegroep heeft als taak innovaties te bevorderen, te adviseren over de ingediende aanvragen en het effect van het fonds te evalueren. De Innovatiegroep bestaat uit vijf vertegenwoordigers vanuit het bedrijfsleven, het onderwijs en de regionale overheid.

Evaluatie

Bij de start van het fonds is afgesproken na één jaar de doelmatigheid en de wijze van uitvoeren te evalueren. PSW is gevraagd deze evaluatie uit te voeren. Leidende vragen voor de evaluatie:

- levert het fonds een bijdrage aan het realiseren van de geformuleerde doelstellingen¹;
- inzicht in kosten en baten van het fonds;
- bevindingen ten aanzien van organisatie en werkwijze in de uitvoering van het fonds;
- bekendheid en disseminatie van het fonds.

De uitkomsten van de evaluatie zijn de basis voor een bestuurlijk advies over de voortzetting van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt en de wijze waarop de uitvoering mogelijk vorm kan krijgen. De wens is te onderzoeken of en hoe het fonds meer “triple helix” kan werken, waarbij werkgevers meer de lead krijgen.

Aanpak evaluatie

De evaluatie is uitgevoerd in 3 fasen: een dossieranalyse van uitgangspunten en ingediende aanvragen, een enquête onder de aanvragende bedrijven en interviews met de betrokkenen bij het fonds: leden van de Innovatiegroep en de leden van het projectteam van de gemeente Tilburg. De aanpak wordt onderstaand nader toegelicht.

1. Doelen stimuleringsfonds:

- a. Betrekken van/initiatief bij werkgevers m.b.t. arbeidsmarktvragestukken
- b. Arbeidsmarktinnovaties mogelijk maken
- c. Toename/behoud van werkgelegenheid voor kwetsbare doelgroepen
- d. Een revolverend karakter
- e. Regionale samenwerking

Fase 1: dossieranalyse

Als eerste zijn van alle aanvragen voor het fonds de aanvraag, de adviezen van de innovatiegroep en het besluit samengevat en geanalyseerd. In deze analyse van documenten en dossiers ontstaat een beeld van de werking van het fonds en de wijze waarop het fonds in de praktijk uitwerkt. In beeld komen de beoordelingscriteria, de toegezegde subsidies en de daarmee beoogde opbrengsten in werkgelegenheid, innovaties en revolverendheid. Een beschrijving van deze uitkomsten leest u in hoofdstuk 1.

Fase 2: Schriftelijke enquête onder aanvragers

Aan alle aanvragers die in de periode juli 2013 tot oktober 2014 bij het Stimuleringsfonds een aanvraag hebben ingediend is per e-mail een vragenlijst verstuurd. De vragen hebben betrekking op de mate waarin het fonds betrokkenheid bij werkgelegenheidsbeleid versterkt, de mening ten aanzien van de bekendheid van het fonds en de werkwijze in de uitvoering van het fonds. Bij non-respons is telefonisch contact gezocht om telefonisch de vragenlijst af te nemen of om alsnog de evaluatie ingevuld terug te ontvangen. Een beschrijving van de uitkomsten van dit deel van de evaluatie vindt u in hoofdstuk 2.

Fase 3: Schriftelijke vragenlijst in combinatie met groepsinterviews met Innovatiegroep en Projectteam

Door de leden van het uitvoerend projectteam (inclusief de coördinator) van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt en door de Innovatiegroep is een vragenlijst ingevuld ter beoordeling van de mate waarin het fonds aan de doelstellingen voldoet tot op heden en wat de bevindingen zijn ten aanzien van de gevolgde werkwijze en samenhang met andere regelingen. Deze vragenlijsten zijn vervolgens in korte groepsinterviews besproken om onderling de visie te toetsen en suggesties voor verbeteringen op te halen. In hoofdstuk 3 kort de bevindingen uit deze fase van de evaluatie.

In Hoofdstuk 4 worden de 4 hoofdvragen voor de evaluatie beantwoord op basis van de bevindingen en resultaten van de evaluatie.

Hoofdstuk 1: Dossieranalyse Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt

Op basis van de beschikbare documenten is een eerste analyse van uitvoering en resultaten van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt opgesteld. In dit hoofdstuk komt achtereenvolgens aan de orde:

- 1.1 Overzicht van aanvragen: toegekend, afgewezen en in behandeling
- 1.2 Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt als revolverend fonds
- 1.3 Overige opvallende zaken in de aanvragen
- 1.4 Conclusie

1.1 Overzicht van aanvragen: toegekend, afgewezen en in behandeling

Tussen 1 juli 2014 en 15 oktober 2014 zijn 16 aanvragen voor het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt ingediend. Het onderstaande schema geeft een overzicht van de aard van de aanvragen, het besluit, het gevraagd bedrag en het beoogde aantal werkplekken in de looptijd van het project. In de laatste kolom ook de in de evaluatie genoemde gerealiseerde werkplekken.

Overzicht van aanvragen: toegekend, afgewezen en in behandeling

Aantal Aanvragen	Reden toekenning of Afwijzing	Totaal bedrag Beschikt	Revolverend deel	Beoogd aantal werkplekken (2014-2015)	Gerealiseerde werkplekken (dec. 2014)
Toegekend 6	3 x reshoring + werk SW/WBB (i.s.m. SW-bedrijven)	€ 479.000	€ 105.000	56-60 ²	Waarvan: ca. 26 vast ca. 9 tijdelijk
	2 x product-innovatie met extra werkgelegenheidsperspectief	Uitgekeerd: ???	en een klein deel in de vorm van training en materialen		
	1 x arbeidsmarktvernieuwing (pool van ict-medewerkers)	Investering bedrijven: € 705.000			
Afgewezen 7	Redenen 2 x Aanbodergerichte re-integratie (andere voorzieningen zijn beschikbaar)				
	4 x Onvoldoende nieuwe werkgelegenheid/ aantoonbaar behoud van werk voor de doelgroep van het fonds				
	1 x Anders				
	(NB: in 4 van de 7 afgewezen aanvragen is doorverwezen naar andere regelingen van UWV, fondsen of de gemeente Tilburg)				
In behandeling 3	Aard van de aanvraag 1 x Werving en scholing medewerkers *(inmiddels afgewezen)				
	2 x Uitbreiding productie met perspectief voor extra werkgelegenheid *(inmiddels beiden positief beschikt ter waarde van ca. € 120.000)				

² Van één van de projecten is niet bekend hoeveel werkplekken zijn gerealiseerd. Navraag doen bij ATS

In de samenvatting in de tabel wordt zichtbaar welke type projecten vaker positief beschikt zijn of juist worden afgewezen. Daarin wordt trend zichtbaar: mate van vernieuwing en de toegevoegde waarde voor werkgelegenheid voor de doelgroep zijn overeenkomstige criteria voor alle positief beschikte projecten. Als het initiatief vooral aanbod gestuurde re-integratie betreft of andere regelingen mogelijk een antwoord bieden voor de aanvraag, worden de aanvragen afgewezen.

In de verslagen en e-mails van de innovatiegroep waarin de leden hun advies geven voor het al dan niet toekennen van de gevraagde subsidie komen als constante vier criteria voor toetsing steeds terug:

1. mate waarin het initiatief bijdraagt aan nieuwe werkgelegenheid voor de doelgroep in de regio?
2. mate waarin product of proces bijdraagt aan arbeidsmarktvernieuwing?
3. mate waarin het gevraagd budget gericht is op vernieuwing en aanpassing van het werk voor de betreffende doelgroep, of dat het een normale bedrijfsinvestering betreft?
4. wijze waarop het revolverend karakter wordt geborgd.

In de toekomstige PR voor het fonds kunnen deze vier criteria wellicht een plaats krijgen, waardoor aanvragers meer/beter beeld hebben van de kansrijkheid van de aanvraag. Dit blijkt namelijk vooral bij afgewezen projecten een duidelijke behoefte. (zie hoofdstuk 3)

1.2 Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt als revolverend fonds

Bij de start van de regeling is een fonds gevormd van 1,7 miljoen euro. Doel is een revolverend fonds te starten waarbij 25 % van de verstrekte subsidies ook weer terugvloeit in het fonds. In de bepalingen van het fonds is opgenomen dat, wanneer een bedrijf het revolverend deel niet in euro's kan voldoen, dit ook in de vorm van een tegenprestatie in natura mag.

In de voorstellen nemen de meeste aanvragers hun revolverende verplichting als een tegenprestatie in natura op. Voorbeelden van de invulling van de tegenprestatie: extra begeleiding en opleiding van het personeel, kleding en extra materialen ten behoeve van de doelgroepwerknemers³. Eén bedrijf noemt ook het leveren van een bijdrage in de PR voor het fonds en voor sociaal werkgeverschap als mogelijke vorm van terugbetaling.

In de besluiten wordt voor alle aanvragen een terugbetaling in cash in de voorwaarden opgenomen. In de meeste besluiten staat echter ook een tenzij bepaling: als het bedrijf niet in staat is de terugbetaling in cash te doen mag ook een andere tegenprestatie (in natura) worden geleverd. De invulling daarvan is niet nader omschreven. Tot op heden is een revolverende verplichting ter hoogte van in totaal € 105.000 opgelegd.

De feitelijke mate van revolverendheid van het fonds kan in deze fase nog niet worden vastgesteld. Geen van de toegekende projecten is al afgerond.

1.3 Overige opvallende zaken in de aanvragen

Bekendheid bij bedrijven

Eén van de doelstellingen van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt is werkgevers meer bewustmaken van en betrekken bij het regionaal arbeidsmarktbeleid en werkgelegenheid voor kwetsbare

³ □ Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt en/of werkenden die bij ontslag een zeer kwetsbare positie op de arbeidsmarkt hebben. Nader gespecificeerd gaat het onder andere om uitkeringsgerechtigden WWB; mensen zonder startkwalificatie, mensen ouder dan 50 jaar; mensen met een WSW-indicatie en mensen met een arbeidsbeperking.

doelgroepen. Bij de evaluatie bleek dat van de 16 aanvragen er ten minste zes zijn ingediend via twee subsidieadviesbureaus. Dit stelt mogelijk een vraag van de bekendheid van de regeling bij andere bedrijven.

Samenwerking met SW-bedrijven voor inwerken en begeleiding van de nieuwe medewerkers

Bij 3 van de 6 goedgekeurde aanvragen wordt samengewerkt met het regionale SW-bedrijf, respectievelijk de Diamantgroep voor Tilburg en regio en Baanbrekers voor de bedrijven in de Midden-Langstraat. Een deel van de nieuwe banen zijn bestemd voor medewerkers die eerst via het SW-bedrijf worden gedetacheerd, met als doel aansluitend een regulier dienstverband.

Gaandeweg wordt het werkproces beter

In de dossiervorming ontstaat gaande het project steeds meer structuur. Met name in de beginfase is niet alle communicatie met betrekking tot de besluitvorming goed gedocumenteerd terug te vinden voor de afgewezen projecten.

1.4 Conclusie

Investering van € 705.000 begroot door positief beschikte aanvragers

Het fonds omvat 1,7 miljoen euro, tot half oktober was 478.000,- positief beschikt. De goedgekeurde aanvragen uit het fonds leiden tot een totale economische investering van € 705.000 door bedrijven. Daarmee draagt het fonds bij aan economische bedrijvigheid. Een deel van de afgewezen aanvragers zijn doorverwezen naar andere regelingen en werken alsnog aan het verwezenlijken van het project. Anderen zijn niet doorgedaan met het initiatief, of er is geen informatie van bekend, zo blijkt uit de inventarisatie onder de aanvragers.

Nog geen definitieve resultaten ten aanzien van gerealiseerde werkplekken of revolverend karakter

De eerste successen van geplaatste medewerkers zijn gemeld. In de documentatie blijkt dat de gerealiseerde aantallen werkplekken gemiddeld later/minder tot stand komen dan eerder gepland. Definitief afgeronde projecten zijn er nog niet. Echte conclusies zijn dus niet te trekken.

Voor verdere groei lijkt meer aandacht voor publiciteit en disseminatie nodig

Het aantal individuele bedrijven dat aanvragen heeft gedaan is nog beperkt. Bij voortzetting van het fonds is dit mogelijk een punt van aandacht.

Hoofdstuk 2: Evaluatie bij aanvragers bij het fonds

2.1: Evaluatie bij aanvragers van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt

2.2: Conclusie

2.1 Evaluatie van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt bij betrokken bedrijven

Om een beeld te krijgen ten aanzien van de realisatie van de doelen van het Stimuleringsfonds zijn alle aanvragers benaderd met een enquête. Zij zijn gevraagd in welke mate het fonds bijdraagt aan of zou kunnen bijdragen aan de realisatie van de doelstellingen van het fonds: vergroten van betrokkenheid bij arbeidsmarktbeleid bij werkgevers, versterken van innovatie en meer werkgelegenheid voor minder kansrijke doelgroepen. Verder is een mening gevraagd over de bekendheid van het fonds en de wijze waarop men zelf betrokken is geraakt, de bevindingen ten aanzien van de procedures en communicatie rond aanvraag en tussentijdse rapportages en een visie op en suggesties voor het versterken van de betrokkenheid van werkgevers bij het Stimuleringsfonds.

Respons

De 16 aanvragen zijn ingediend door 13 verschillende aanvragers. De aanvragers die voor meerdere bedrijven hebben ingediend zijn maar één keer bevestigd in de evaluatie. Uiteindelijk is de respons ontvangen van 12 respondenten, 10 schriftelijk en 2 in een telefonisch interview. Niet alle respondenten hebben alle vragen beantwoord, dit verklaart de verschillen in de totalen per item. (Eén respondent heeft alleen een toelichting gegeven en geen scores.)

Hoge waardering voor het initiatief en de uitvoering van het Stimuleringsfonds

In de vragenlijst wordt aan de respondenten gevraagd om op verschillende deelvragen een score te geven tussen 1 (helemaal mee eens) en 5 (helemaal niet mee eens). Als afsluitend item wordt een rapportcijfer gevraagd voor het betreffende item.

In de scores is een verschil in tendens zichtbaar tussen de beoordeling van de Stimuleringsregeling en de uitvoering daarvan door aanvragers die een positieve beschikking hebben ontvangen en aanvragers die negatief zijn beoordeeld. Breed is echter de waardering voor het initiatief van het Stimuleringsfonds. Er zijn twee 7-ers gescoord, de rest beoordeelt het initiatief voor het fonds met 8 of hoger. Een mooi resultaat.

Onderstaand een beknopte samenvatting van de resultaten van de enquête op de genoemde onderwerpen.

1. Vergroten van betrokkenheid bij arbeidsmarktbeleid, innovatie en oog voor minder kansrijke doelgroepen bij werkgevers

Onder de respondenten met een positieve beslissing zijn alle scores positief (een 1, 2 of incidenteel een 3/4) op de vragen zoals: ik heb meer aandacht voor minder kansrijke doelgroepen, ik ben gekomen tot nieuwe inzichten voor personeelsbeleid, ik heb de mogelijkheid zelf te komen met oplossingen voor arbeidsmarktproblemen, ik heb een project tot uitvoer kunnen brengen dat naast werkgelegenheid en vernieuwing ook bijdraagt aan het bedrijfsresultaat.

Voor de respondenten van niet goedgekeurde aanvragen zijn de uitkomsten meer diffuus, omdat zij hun initiatief niet hebben kunnen uitvoeren, scoren zij vanzelfsprekend vaker lager in de mate waarin zij het eens zijn met de als stelling geformuleerde uitspraken.

Over het algemeen zijn de scores op dit deel van de enquête positief zoals blijkt uit de scoreverdeling in het onderstaande schema.

Bijdrage Fonds aan innovatie, werkgelegenheid en betrokkenheid bij arbeidsmarktbeleid

	helemaal mee eens	1	2	3	4	5	helemaal niet eens
Aantal keren gescoord		40	21	24	11	13	

Als opmerkingen bij het antwoord worden de volgende aanvullingen gegeven:

- deelname aan het fonds heeft extra exposure opgeleverd;
- het vertrouwen en waardering voor jezelf en ander projecten neemt toe;
- het fonds stimuleert innovatie omdat ambtenaren zich verdiepen in bedrijfsleven. Het fonds compenseert risico's van innovatie en stimuleert daarmee het ondernemen;
- het Stimuleringsfonds leidt tot het anders organiseren van werk en draagt bij aan actieve inclusie.

De kanttekeningen in dit onderdeel hebben vooral betrekking op de redenen van afwijzing of de afhandeling van een niet positief beschikte aanvraag.

2. Bekendheid van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt en informatievoorziening

Vrijwel alle scores bij de bekendheid van het fonds zijn gemiddeld. Zeven respondenten scoren een op 3 op de schaal van 5, enkele uitzonderingen scoren een 2 of 4. Uit deze spreiding kan worden opgemaakt dat de bekendheid van het fonds nog aandacht verdient.

De huidige aanvragers bij het fonds zijn geïnformeerd via het netwerk ondernemersakkoord, een netwerk (2x), Werkplein Tilburg, Baanbrekers, proactief benaderd door de gemeente Tilburg (2x), of via een intermediair.

Niet bevraagd maar wel opvallend:

Baanbrekers is de enige uitzondering, verder komen alle aanvragers via een Tilburgs initiatief bij het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt. Dit weerspiegelt ook de locatie van de aanvragende bedrijven: 2 bedrijven uit Waalwijk, de overige bedrijven zijn gevestigd in Tilburg. De bekendheid van het fonds in de regio is niet verder geëvalueerd.

Suggesties van de respondenten voor het vergroten van de bekendheid: vraag ondernemers andere ondernemers aan te dragen ofwel stimuleer huidige 'klanten' voor werven nieuwe 'klanten'.

3. Informatie over het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt

De beschikbare informatie over het Stimuleringsfonds wordt overwegend positief beoordeeld.

Aanvullende aanbevelingen:

- de informatie vooraf is summier. Daar staat tegenover dat het ook goed is dat het fonds een open structuur heeft waardoor een innovatie kans krijgt;
- mogelijkheden zijn niet altijd helder aan de buitenkant. Het kost tijd om de daadwerkelijke doelstellingen en ambitie van stuurgroep/Gemeente Tilburg scherp te maken en daar op aansluiting te maken;
- toetsing door de gemeente kan beter.

Deze laatste opmerking over de toetsing en meer transparantie komt hierna terug, vooral bij de respondenten van niet goedgekeurde aanvragen. Uit de beschikbare informatie leiden zij af dat de aanvraag binnen de criteria valt, terwijl het besluit negatief uitvalt. Dit leidt tot onbegrip en vragen.

4. Tevredenheid over de communicatie, de aanvraagprocedure en verantwoording

In dit deel van de enquête is gevraagd naar de bevindingen ten aanzien van de uitvoering van het fonds. Het algemene oordeel is overwegend positief. Het rapportcijfer ligt overwegend bij 8 of 9 met een enkele uitschieter naar een 6, een 4 of zelfs een 2. Reden hiervoor ligt vooral in de volgende vraag:

18. De criteria waarop mijn aanvraag wordt beoordeeld zijn helder?

Geen enkele respondent scoort een hoogste score, alleen positief beoordeelde aanvragen scoren hier een 2. Opmerkingen vanuit beide groepen respondenten:

- "in eerste instantie positief ontvangen en medewerking van gemeente. In tweede instantie twijfel over het initiatief ontstaan. Nooit echt terugkoppeling meer gekregen. (...);"
- "mate van innovatie: criteria hiervoor zijn vaag en niet helder. Wat maakt iets een vernieuwend arbeidsmarktinitiatief? Suggestie om meer voorbeelden te delen";
- "aanvraag voldeed volgens de toelichting maar dit werd niet meegenomen. Mijns inziens werd er dus niet goed getoetst".

Hernieuwd bezien van de beschikbare informatie op dit punt is aan te bevelen, zeker ook nu in de praktijk de 4 eerder genoemde toetsingscriteria zijn gevormd:

1. mate waarin het initiatief bijdraagt aan nieuwe werkgelegenheid voor de doelgroep in de regio?
2. mate waarin product of proces bijdraagt aan arbeidsmarktvernieuwing?
3. mate waarin het gevraagd budget gericht is op vernieuwing en aanpassing van het werk voor de betreffende doelgroep, of dat het een normale bedrijfsinvestering betreft?
4. wijze waarop het revolverend karakter wordt geborgd.

5. Versterken van betrokkenheid werkgevers bij het Stimuleringsfonds

Op de vraag of men het fonds zou aanbevelen bij andere werkgevers antwoorden 8 respondenten ja, 2 weet niet en 1 zegt nee. Vooral de ja-stemmers zijn positief gezien de aanvullende opmerkingen die als respons komen. Zij merken op:

- draagt bij aan participatieplan dat er ligt en kan werkgevers net een laatste duwtje geven;
- mooi instrument voor werk en innovatie;
- benadrukt ruimte voor innovatie en er een wederzijdse opening is voor het gezamenlijk aangaan en dragen van risico's. Kritische noot: mogelijkheid en onmogelijkheid voor werken met doelgroep, wij dragen graag bij aan inzichten daaromtrent;
- de manier om de arbeidsmarkt te stimuleren, daag ondernemers uit en help ze concepten te ontwikkelen;
- ondernemers hebben ook een maatschappelijke functie en het is goed om ook te kijken naar de onderkant van de arbeidsmarkt. Hoe kun je deze mensen betrekken, opleiden en ontwikkelen en een kans geven? Met het initiatief ICT Platform MB geven wij hier invulling aan en successen en delen van kennis over werken met deze doelgroep motiveert anderen om hier ook invulling aan te geven.

Versterken van de Triple Helix

Vraag 31: 'Vindt u dat werkgevers meer invloed moeten hebben op de werking van het Stimuleringsfonds?' geeft een opvallende spreiding in de antwoorden: 4 x ja, 7 x nee.

Aan de nee-stemmers is geen toelichting gevraagd. Alleen de suggesties voor het betrekken van werkgevers zijn geformuleerd. De score geeft in elk geval een indicatie dat duidelijk moet worden of en hoe werkgevers, volgens werkgevers zelf, betrokken zouden moeten worden.

Overigens geeft ook de meerderheid van respondenten (7 van de 11) aan zelf wel te willen meewerken in het adviseren ten aanzien van nieuwe aanvragen.

2.2 Conclusie

Uit de enquête komt een overwegend positief beeld ten aanzien van het realiseren van de doelen van het Stimuleringsfonds onder de deelnemers van het fonds of bij aanvragers die betrokken zijn geweest. De werkwijze in de uitvoering van het fonds wordt positief beoordeeld.

Een aantal verbeterpunten komt ook naar voren:

- versterken van de bekendheid bij werkgevers vraagt aandacht;
- duidelijker doelen en toetsingscriteria voor de aanvragen te beschrijven zodat teleurstellingen worden voorkomen;
- daar waar kritische punten naar voren kwamen ten aanzien van de uitvoering van het project zijn dat vrijwel allemaal punten die gaande het project verbeterd zijn. Dit betreft dan de communicatie en het proces bij het afwijzen van aanvragen.

Hoofdstuk 3 Evaluatie met de innovatiegroep en het projectteam

3.1 Evaluatie met de innovatiegroep

3.2 Evaluatie met het projectteam

Door de leden van de Innovatiegroep van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt en door het uitvoerend projectteam (inclusief de coördinator) is een vragenlijst ingevuld ter beoordeling van de mate waarin het fonds aan de doelstellingen voldoet tot op heden en wat de bevindingen zijn ten aanzien van de gevolgde werkwijze en samenhang met andere regelingen.

Deze vragenlijsten zijn vervolgens in korte groepsinterviews besproken om onderling de visie te toetsen en suggesties voor verbeteringen op te halen. Onderstaand de bevindingen uit dit deel van de evaluatie.

3.1 Evaluatie met de innovatiegroep

De innovatiegroep bestaat uit 5 personen: Loeks van der Veen, Carmen de Jonge, Pim van Heuven, Ton Wilthagen en Frans Swinkels. Daarmee zijn overheid, bedrijfsleven en onderwijs vertegenwoordigd. Het voorzitterschap van de innovatiegroep is belegd bij de gemeente Tilburg, de projectondersteuning eveneens.

Achtereenvolgens komt in de schriftelijke evaluatie aan de orde:

1. Realisatie van de doelen van het Stimuleringsfonds
2. Bekendheid van het fonds
3. Projectorganisatie, werkprocessen en communicatie
4. Versterken van de Triple Helix en de betrokkenheid van werkgevers

In het gesprek met de innovatiegroep wordt bij de bespreking van de antwoorden opgemerkt dat in deze fase een evaluatie op het proces van het Stimuleringsfonds wel mogelijk is maar op de resultaten van het fonds eigenlijk nog niet.

Als toelichting wordt opgemerkt: "In de beginperiode is vooral veel aandacht uitgegaan naar de communicatie, het proces en de criteria waarop voorstellen wel/niet als innovatief beoordeeld worden en of ook andere fondsen beschikbaar zijn. Als innovatiegroep zijn we blij dat de beginfase een aantal potentieel interessante casussen heeft opgeleverd om te komen tot meer lijn in de beoordelingscriteria, zowel voor toekenning als voor afwijzing van aanvragen. Mede vanuit die ervaring ligt er nu een basis om op voort te bouwen. Op termijn is ook een kwantitatieve analyse wenselijk waarin zaken als aantallen arbeidsplaatsen en de mate waarin het fonds echt revoluerend is, geëvalueerd worden."

Onderstaand een beeld van de tussentijdse evaluatie met de leden van de Innovatiegroep.

1. Realisatie van de doelen van het Stimuleringsfonds

Het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt is gestart met de volgende doelstellingen:

- a. betrekken van/initiatief bij werkgevers m.b.t. arbeidsmarktvragestukken;
- b. arbeidsmarktinnovaties mogelijk maken;
- c. toename/behoud van werkgelegenheid voor kwetsbare doelgroepen;
- d. fonds met een revoluerend karakter;
- e. regionale samenwerking versterken.

In de evaluatie is de leden van de innovatiegroep gevraagd een inschatting te geven van de realisatie van deze doelen tot op heden.

Bescheiden score op de realisatie van de doelstellingen van het Stimuleringsfonds

Algemeen beeld is een bescheiden score op de realisatie van de doelstellingen. Daar waar hoger gescoord wordt (4 op een schaal van 5) volgt ook vaak een toevoeging dat dat dan geldt voor de aanvragers bij het Stimuleringsfonds die werken met middelen uit het fonds, de betrokkenheid bij andere werkgevers dan de aanvragers kan niet worden beoordeeld.

Uitzondering is de score op doelstelling 2: mogelijk maken van innovaties (product- of arbeidsmarktvernieuwing). Daarvan vinden de leden van de innovatiegroep dat het Stimuleringsfonds een echte bijdrage levert. De feitelijke opbrengst in werkgelegenheid en revolverend budget moet wel nog blijken, daarvoor is het nu te vroeg om echte uitspraken te doen.

Bij de bijdrage van het fonds aan het versterken van de regionale samenwerking heeft men geen helder beeld. Een van de respondenten merkt op dat het beeld zoals het is (Tilburg leidend, enkele aanvragen uit Midden-Langstraat en verder geen aanvragen uit de kleinere gemeenten) mogelijk wel past bij het karakter van de regio: één centrumgemeente van waaruit initiatief wordt ontwikkeld, dat spin off moet genereren voor werkgelegenheid voor de kleinere gemeenten in de regio.

2. Bekendheid van het fonds

De leden van de innovatiegroep hebben een positief beeld van het informatiemateriaal dat over het fonds beschikbaar is. Over de verdere bekendheid van het fonds oordeelt men uiteenlopend, maar als rapportcijfer geeft men tussen de 4 en een 6 en half.

Meer bekendheid vraagt aandacht, maar is nu ook het goede moment. Als de eerste successen zichtbaar worden is dat een goede manier om pr te kunnen maken en mogelijk nieuwe geïnteresseerden te werven. Suggesties zijn om daarbij ook andere ondernemersclubs en MKB te betrekken, en zelfs een bredere pr met alle initiatieven in de regio te bundelen.

3. Projectorganisatie, werkprocessen en communicatie intern

De innovatiegroep zelf geeft aan in de eerste periode al werkend een systematiek te hebben willen ontwikkelen die werkt. Gaandeweg komt men meer op stoom. Het aantal toekenningen of afwijzingen en vooral het ontstaan van een rode draad in de argumentatie bij de toekenningen en afwijzingen onderschrijft dit beeld. De beoordeling van de organisatie en werkprocessen op dit moment is zonder uitzondering goed.

Gaandeweg, al werkende, zijn procedures en werkwijzen tot stand gekomen die werken voor de innovatiegroep zelf. Men is tevreden over de samenstelling van de innovatiegroep en de werkafspraken zoals die er nu zijn. Men erkent de toegevoegde waarde van ieders kwaliteit in de innovatiegroep en in de ondersteuning door het projectteam.

Een suggestie voor verbetering is om een overzicht van de voortgang van de projecten op te stellen, zodat ook de resultaten in de voortgang van de toegekende aanvragen gemonitord kan worden.

4. Triple Helix: ofwel werkgevers meer in de lead

Evenals bij de evaluatie onder de aanvragers van projecten is hier sprake van enige twijfel bij de respondenten. Vragen en opmerkingen die worden gesteld: 'Waarom doen?' 'Eerst een gesprek over hoe en in welke vorm is gewenst'. Belangrijkste aandachtspunten die genoemd worden bij een andere inbedding van het fonds: borgen van onafhankelijkheid van oordelen en voorkomen van belangenverstrengeling, het doel moet voorop staan.

Conclusies uit de evaluatie met de innovatiegroep

De start was vooral gericht op 'beschut opgroeien' of het ontwikkelen van een 'prototype'. Sturing was niet gericht op aantallen en realisatie van projecten maar op het ontwikkelen van een kwalitatief instrument en goede (communicatie) procedures.

Op dit moment staat het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt op de drempel om een volgende stap te maken: de eerste resultaten moeten zichtbaar worden, verdere profilering van het fonds en haar werkwijze in bredere kring vraagt nu aandacht.

Het vraagt meer tijd om zicht te krijgen op de resultaten op de meta-doelstellingen, als deze al vast te stellen zijn.

3.2 Evaluatie met het projectteam Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt

Binnen de gemeente Tilburg is een projectteam ingericht voor de uitvoering van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt. Namens de gemeente Tilburg is dhr. F. Swinkels, directeur en lid van de concerndirectie, gemandateerd voor besluitvorming over de aanvragen voor het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt.

Het besluit voor toekenning van middelen uit het Stimuleringsfonds komt tot stand op basis van het advies van de innovatiegroep.

Er is een projectcoördinator aangesteld voor het stroomlijnen van de uitvoering, dat wil zeggen:

- de communicatie met de aanvragers vooraf in de aanvraagfase;
- de voorbereiding van de bijeenkomsten met de innovatiegroep;
- de feitelijke voorbereiding van de besluiten over (al dan niet) toekenning van de aanvraag;
- de feedback over het besluit naar de aanvragers;
- de monitoring en verantwoording van de voortgang van de goedgekeurde projecten.

De projectcoördinator is aangesteld voor 8 uur per week. Zij wordt ondersteund door een projectmedewerker en door een medewerker van de financiële administratie bij de uitbetaling en financiële verantwoording van het project (gemiddeld 4 uur per week).

Ook met dit projectteam heeft een evaluatie plaatsgevonden.

Algemeen beeld bij het projectteam is dat het fonds bijdraagt aan de gestelde doelen, voor zover het de aanvragers betreft. Men geeft aan dat, na de aanloopfase, de processen nu zover zijn uitgewerkt en geborgd dat er een gestroomlijnd uitvoeringsapparaat staat. Dit wordt door alle betrokkenen als prettig ervaren.

In de beginfase van het project liep het proces niet altijd goed. Met name genoemd wordt de terugkoppeling aan aanvragers en het vastleggen van besluiten bij het niet toekennen van een subsidie. Dit punt is nu sterk verbeterd.

Ten aanzien van de communicatie tussen het projectteam en de innovatiegroep is men tevreden. De werkwijze is uitgekristalliseerd, het proces loopt goed, er zijn vanuit het projectteam geen aanvullingen of wensen voor het stroomlijnen van het werkproces of de projectuitvoering.

Als enige aandachtspunt komt naar voren het vergroten van de bekendheid van het fonds. Er is al zeer ruim via allerlei kanalen gecommuniceerd, maar dit punt verdient aanhoudend aandacht.

Triple Helix

Wat opvalt: het thema triple helix, ofwel het geven van een sterkere positie aan werkgevers bij het fonds

wordt met name door het projectteam van de gemeente als thema benoemd. Andere partners (in de innovatiegroep en onder de aanvragers) zijn niet direct positief of hebben op zijn minst vragen hoe dan de uitvoering geborgd kan worden. Zij zijn tevreden met het proces en de facilitering zoals het nu loopt.

Conclusie evaluatie met het projectteam

In de gemeente is een functioneel proces ingeregeld dat werkt naar ieders tevredenheid.

Aandachtspunten voor de korte termijn zijn de monitoring van de voortgang van projecten die zijn goedgekeurd en mogelijk nieuwe aandacht voor de bekendheid van het fonds, indien de regio Hart van Brabant besluit tot voorzetting van het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt.

4 Conclusie op de 4 hoofdvragen voor de evaluatie

De evaluatie is uitgevoerd met als doel het formuleren van een antwoord op de volgende vier vragen:

1. levert het fonds een bijdrage aan het realiseren van de geformuleerde doelstellingen?⁴;
2. inzicht in kosten en baten van het fonds;
3. bevindingen ten aanzien van organisatie en werkwijze in de uitvoering van het fonds;
4. bekendheid en disseminatie van het fonds en de mogelijkheid van een meer triple helix werkwijze.

Ad 1) Levert het fonds een bijdrage aan het realiseren van de geformuleerde doelstellingen?

Op grond van de voorgaande evaluatie past hier een ja, maar met een grote mate van bescheidenheid. De 16 aanvragers oordelen overwegend positief op de vraag of het fonds bijdraagt aan betrokkenheid, werkgelegenheid en innovatie, etc. Het betreft echter een meting onder direct betrokken werkgevers/aanvragers. Over de bredere maatschappelijke impact mogen geen conclusies getrokken worden op basis van deze evaluatie.

Ten aanzien van de doelstelling om regionale samenwerking te versterken is zichtbaar dat twee bedrijven uit Waalwijk hebben aangevraagd, waarbij ook Baanbrekers betrokken is. Verder zijn alle initiatieven Tilburgs. De reden hiervoor is niet nader onderzocht.

Over het revolverend karakter van het fonds zijn nog geen uitspraken te doen. De verplichting is opgelegd, voor uitspraken over de uitwerking in de praktijk is het nog te vroeg. Geen van de aanvragen is al in deze fase.

Ad 2) Inzicht in de kosten en baten van het fonds

Baten van het fonds tot op heden:

- een overwegend ja op de vraag of betrokkenheid bij arbeidsmarktbeleid en doelgroepen toeneemt bij de aanvragers bij het fonds;
- een investering door bedrijven begroot van € 705.000,-;
- een toegezegde banengroei van 56 werkplekken (ca. 26 gerealiseerd per datum evaluatie);
- een goedwerkende innovatiegroep en projectstructuur om steeds meer gestroomlijnd toekomstige en lopende aanvragen te bedienen.

Kosten van het fonds tot op heden:

- beschikkingen ter hoogte van € 479.000,- uit het Stimuleringsfonds Arbeidsmarkt;
- investering in de projectorganisatie: projectcoördinator 8 uur p/w, projectmedewerkers 4 uur p/w;
- bijdragen van de leden van de innovatiegroep: ca. 4 uur per bijeenkomst per persoon.

Ad 3) Bevindingen ten aanzien van organisatie en werkwijze in de uitvoering van het fonds

Op dit punt is vooral een positief beeld naar voren gekomen. Opmerkingen die er waren hadden vooral betrekking op de beginfase van het project. De werkprocessen worden nog steeds verder verbeterd.

⁴ Doelen stimuleringsfonds:

- a. Betrekken van/initiatief bij werkgevers m.b.t. arbeidsmarktvragestukken
- b. Arbeidsmarktinnovaties mogelijk maken
- c. Toename/behoud van werkgelegenheid voor kwetsbare doelgroepen
- d. Een revolverend karakter
- e. Regionale samenwerking

Ad 4) Bekendheid en disseminatie van het fonds (mogelijkheid tot triple helix)

Bij alle respondenten in alle drie de deevaluaties is het beeld dat de bekendheid van het fonds nog groter mag worden. Dit vraagt extra inspanning, maar past ook in deze fase van het project. Ten aanzien van de triple helix gedachte is geen eensluidend beeld ontstaan. Helder is wel dat vooral het doel, de borging van onafhankelijkheid en een goede organisatie van de uitvoering voorop zouden moeten staan. Waar dit belegd zou moeten worden is nog onderwerp van overweging.